

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Til Elises Søster. (Ved liden Dideriks Vugge) Til Professor Sverdrup (Ved liden Regines Kiste i Dimmelugen) Til Frigges Recensent

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Til Elises Søster. (Ved liden Dideriks Vugge) Til Professor Sverdrup (Ved liden Regines Kiste i Dimmelugen) Til Frigges Recensent", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1812_194-intro-shoot-idm149.pdf (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Dåbsdigt med forpligtelser

Anledningen til digtet "Til Elises Søster. (Ved liden Dideriks Vugge)" er den lille Dideriks dåb. Det er ved dåben, at barnet navngives, og "Vuggepenge" (strofe 2) gives som faddergave til barnet (eller dets amme). Men selv om der er tale om en familiebegivenhed, formår Grundtvig at gøre størstedelen af indholdet alment og samtidig redegøre for sin tanker om kristen børneopdragelse.

I strofe 2 når Grundtvig frem til selve navnet Diderik og fører hermed digtets genstand ind i billedet. Navnet tolkes ikke symbolsk. Barnet er nemlig opkaldt efter sin afdøde morfar, præsten Diderik Nicolai Blicher. I øvrigt fik også Grundtvigs ældste søn, Johan, i dåben navnet Diderik efter sin morfar.

*Navnet Diderik var populært i 1810'erne. Dette kunne bl.a. skyldes, at faderen til den første oldenborger på den danske trone, Christian 1., hed Diderik (den Lykkelige). Han var greve af Oldenburg og Delmenhorst.

Romantiske digtere kunne hævde, at det guddommelige kunne anes overalt: "I Sole, i Violer, / I det Mindste, i det Største", som digteren Adam Oehlenschläger havde skrevet i "Guldhornene" (Oehlenschläger 1803). I modsætning hertil mener Grundtvig, at man ikke tidligt nok kan begynde at indpode kristendommen og tanker om det guddommelige i børnene. De skal tidligt lære at forholde sig til såvel det konkrete som det abstrakte. Fadernavnet gøres således dobbelt, idet dele af den himmelske faders domæne beskrives ved hjælp af den biologiske faders naturlige sfære: den fædrene gård med alle dens kendte og fortrolige beboere (strofe 11).

*På Grundtvigs tid hørte der landbrug til alle præstegårde, der ikke lå i de større byer. Præsterne levede blandt andet af naturalierne herfra.

Titlens fokusering på barnemoderen underbygges i de mange strofer, der er direkte henvendt til Dideriks moder og tilskynder hende til at opdrage sit barn til at blive en god kristen (fra strofe 5). På dette tidspunkt i Grundtvigs liv er han – også i lyset af, at han har været huslærer for Karl – optaget af, hvordan og hvornår den kristne børnelærdom kan eller skal bibringes barnet. I digtet forpligter han moderen på at være den, der åbner barnets øjne for Guds eksistens og den kristne lære: "Syng det, Søster! for din Søn" (strofe 14). Hermed kan man sige, at digtet også almengøres, idet alle mødre eller søstre i den kristne menighed bliver pålagt samme forpligtelse. At kærligheden til Gud netop skal synges eller fortælles ind i de små er en tanke, Grundtvig udvikler livet igennem i sine mange bibelkrøniker og bibelhistoriske salmer og sange.

Hvornår børn skal præsenteres for en kristen opdragelse, er et diskussionsemne i samtiden og i digtet. Nogle mener, at kristendommen først skal læres af børnene, når de har nået en vis modenhed. En generel opfattelse går ud på, at specielt de ældre skolebørn skal have indterpet den kristne børnelærdom i skolen, heriblandt Luthers *Lille katekismus* og Balles *Lærebog i den Evangelisk-christelige Religion, indrettet til Brug i de danske Skoler*. Samtidig var det et udbredt synspunkt i samtiden, at de mindre børns religiøsitet endnu var ubevidst, og at de endnu ikke havde evner til at opfatte og forstå kristendommens sandheder (se f.eks. Bugge 1965, s. 110 f.). Grundtvigs polemik mod begge disse synspunkter i samtiden ses eksplicit i strofe 7-8 og 10-11.